

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 159/2023-47

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Davidom Vöröšom, advokátom, Landererova 8, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava I (teraz Mestský súd Bratislava IV) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 185/2013, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 558/2015 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 280/2019 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 185/2013, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 558/2015 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 280/2019 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. 5 C 185/2013 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 500 eur**, ktoré mu **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 500 eur**, ktoré mu **je** Krajský súd v Bratislave **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 500 eur**, ktoré mu **je** Najvyšší súd Slovenskej republiky **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
6. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **147,46 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

7. Krajský súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **147,46 eur** a zaplatiť ich právnenému zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **147,46 eur** a zaplatiť ich právnenému zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a sťažnostná argumentácia

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 6. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 185/2013 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“), postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 558/2015 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Cdo 280/2019. Navrhuje vysloviť príkaz okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznať finančné zadosťučinenie v sume 4 500 eur od každého súdu osobitne a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že predmetom napadnutého konania vedeného pred okresným súdom je žaloba o náhradu škody (14 628 eur) a nemajetkovej ujmy (30 000 eur) spôsobenej nezákonným trestným stíhaním sťažovateľa. Návrh bol doručený okresnému súdu 17. decembra 2013.

3. Sťažovateľ uvádza, že okresný súd o žalobe rozhodol v napadnutom konaní rozsudkom z 3. júna 2015 tak, že zaviazal žalovanú zaplatiť sťažovateľovi sumu 10 668 eur s príslušenstvom, a vo zvyšku žalobu zamietol. Proti označenému rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom z 18. septembra 2018 (teda po troch rokoch) tak, že rozsudok vo vyhovujúcej časti zrušil a v zamietavej časti potvrdil. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie (vo vzťahu k potvrdzujúcemu výroku, pozn.), ktoré bolo uznesením dovolacieho súdu z 31. mája 2022 odmietnuté. Následne 13. júna a 30. septembra 2022 mailom žiadal okresný súd o určenie termínu pojednávania. Okresný súd určil termín pojednávania na 16. január 2023, ktorý sa z dôvodov na strane súdu neuskutočnil. Sťažovateľ tvrdí, že do podania tejto sťažnosti nebol určený termín pojednávania vo veci. Vychádzajúc z uvedeného, namieta, že postupom vo veci konajúcich súdov došlo k prietahom na každej inštancii, pričom spor do dnešného dňa nie je právoplatne skončený ani po viac ako desiatich rokoch od podania žaloby, preto namieta že v napadnutom konaní dochádza k porušovaniu jeho označených práv.

4. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 159/202-12 z 30. marca 2023 ju prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu a replika sťažovateľa

5. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval účastníkov konania 14. apríla 2023, aby sa vyjadrili k prijatej ústavnej sťažnosti.

6. Predseda okresného súdu v prípise č. k. 1 SprV 265/2023 z 28. apríla 2023 k ústavnej sťažnosti v podstatnom uviedol, že sťažnosť sa mu javí ako neopodstatnená. Vychádzal pritom z realizovaných procesných úkonov vo veci a skutočnosti, že okresný súd rozhodol v lehote dvoch rokov 3. júna 2015. V nadväznosti na to tiež poukázal na časové obdobia, keď sa súdny spis nachádzal na krajskom súde a najvyššom súde, ako aj nepriaznivú personálnu situáciu na súde, kde dochádza k častej fluktuácii zamestnancov, a rovnako tvrdil nedostatočné personálne obsadenie súdu. Súčasťou vyjadrenia okresného súdu bol súhlas s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci. Ústavnému súdu bol spolu s vyjadrením okresného súdu predložený aj súdny spis.

7. Ústavný súd pre účely tohto nálezu spracoval chronológiu procesných úkonov okresného súdu a strán napadnutého konania, z ktorej vyplývajú tieto relevantné skutočnosti:

Základné konanie:

- 17. decembra 2013 – bol doručený návrh sťažovateľa o náhradu škody.
- 16. januára 2014 – okresný súd vyzval žalovanú na vyjadrenie sa k žalobe,
- 27. februára 2014 – doručené vyjadrenie žalovanej,
- 26. septembra 2014 – pojednávanie odročené na 10. november 2014 na účel výsluchu sťažovateľa a svedkov,
- 10. novembra 2014 – pojednávanie odročené na 14. január 2015 na účel ďalšieho dokazovania,
- 14. januára 2015 – pojednávanie odročené na 13. február 2015 na účel ďalšieho dokazovania, preročené na 18. marec 2015, neskôr na 13. apríl 2015 (dôvodom bol nedoručený spis Okresného súdu Prievidza sp. zn. 3 T 59/2011),
- 13. apríla 2015 – pojednávanie odročené na 3. jún 2015 na účel zhrnutia skutkového stavu a prednesu záverečných rečí,
- 3. júna 2015 – pojednávanie, vyhlásený rozsudok (čiastočne žalobe vyhovel), rozsudok vypracovaný 4. augusta 2015;

Úkony okresného súdu spojené s odvolacím konaním:

- 18. augusta 2015 – doručené odvolanie sťažovateľa,
- 25. augusta 2015 – doručené odvolanie žalovanej,

- 4. septembra 2015 – zaslané odvolania a výzvy stranám konania na vyjadrenie,
- 17. septembra 2015 – okresný súd uznesením okresný súd vyrubil sťažovateľovi súdny poplatok za odvolanie, ktorý bol uhradený v rovnaký deň,
- 19. októbra 2015 – doručené vyjadrenie sťažovateľa k odvolaniu žalovanej,
- 6. novembra 2015 – doručené vyjadrenie žalovanej k odvolaniu sťažovateľa,
- 13. novembra 2015 – spis predložený odvolaciemu súdu;

Úkony okresného súdu spojené s dovolacím konaním:

- 3. októbra 2018 – vrátený spis odvolacím súdom spolu s jeho rozsudkom (potvrdil vo výroku o zamietnutí žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy, zrušil vo zvyšnej časti, aj vyhovujúcej aj zamietajúcej)
- 19. decembra 2018 – doručené dovolanie sťažovateľa,
- 16. januára 2019 – okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie poplatku za podanie dovolania,
- 29. januára 2019 – sťažovateľ doručil žiadosť o oslobodenie od súdneho poplatku, zároveň ho uhradil v rovnaký deň,
- 8. februára 2019 – okresný súd zaslal výzvu na preukázanie majetkových pomerov sťažovateľa,
- 5. marca 2019 – doručené vyplnené tlačivo na dokladovanie majetkových pomerov,
- 20. marca 2019 – doručené vyjadrenie vo veci samej sťažovateľa,
- 13. septembra 2019 – uznesenie o vrátení súdneho poplatku,
- 30. októbra 2019 – žiadosť sťažovateľa o postúpenie veci najvyššiemu súdu na prejednanie dovolania,
- 20. novembra 2019 – vec predložená najvyššiemu súdu;

Úkony okresného súdu po dovolacom konaní:

- 8. júna 2022 – vrátený spis dovolacím súdom spolu s rozhodnutím o odmietnutí dovolania,
- 13. júna 2022, 3. októbra 2022 – žiadosť o určenie termínu pojednávania,
- 12. januára 2023 – oznámenie o zrušení termínu pojednávania určeného na 16. január 2023 z dôvodu odňatia civilnej agendy zákonnej sudkyne v súvislosti s jej prechodom na novozriadený mestský súd,
- 17. apríla 2023 – pojednávanie odročené na 29. máj 2023 na účel dokazovania.

8. Predseda krajského súdu vo vyjadrení sp. zn. 1 SprV 222/2023 z 23. mája 2023 k ústavnej sťažnosti v podstatnom uviedol, že spis bol krajskému súdu predložený na rozhodnutie 13. novembra 2015, o odvolaniach v predmetnej veci bolo rozhodnuté 18. septembra 2018 (s výsledkom potvrdzuje) a spis bol vrátený okresnému súdu 3. októbra 2018. Ďalej tiež referoval o zmenách zákonných sudcov v predmetnej veci a ich pracovnej vyťažnosti a skutočnosti, že odvolací súd už rozhodol, pričom dôvody, ktoré bránili skoršiemu rozhodnutiu, boli výlučne

objektívnej povahy, na čo by mal ústavný súd prihliadnuť. V závere svojho vyjadrenia krajský súd vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania.

9. Podpredsedníčka najvyššieho súdu sa vyjadrila písomným podaním sp. zn. KP 3/2023-185, Cpj 124/2023 doručeným 4. mája 2023. V podstatnom na obranu najvyššieho súdu uviedla, že poddimenzovanosť obsadenia všeobecných súdov, nevynímajúc najvyšší súd, je už notorietou. V dôsledku reorganizácie a zásahmi do personálneho obsadenia najvyššieho súdu bolo potrebné spis prerozdeliť, čo spôsobilo neprimeranú dĺžku dovolacieho konania z pohľadu očakávaní kladených na jeho rýchlosť a plynulosť. Uviedla, že v okolnostiach posudzovanej veci dovolacie konanie trvalo od 20. novembra 2019 do 31. mája 2022, teda 30 mesiacov. V závere vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci.

10. Stanovisko okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu bolo zaslané na vyjadrenie sťažovateľovi, ktorý vo svojej replike doručenej ústavnému súdu 9. júna 2023 zdôraznil, že dosiaľ nie je v jeho veci právoplatne rozhodnuté, hoci od podania žaloby v roku 2013 uplynulo viac ako 10 rokov, vzhľadom na jeho súčasné štádium (na súde prvej inštancie) nemožno očakávať, že bude právoplatne rozhodnuté skôr ako v roku 2025, t. j. dvanásť rokov od podania žaloby, čo považuje za neprípustné. K postupu okresného súdu uviedol, že rozhodnutie dovolacieho súdu bolo okresnému súdu doručené 8. júna 2022 a až do 17. apríla 2023 (rok nečinnosti) nebol vo veci uskutočnený žiaden úkon smerujúci k prejednaniu veci. Taktiež poukázal na to, že odvolacie a dovolacie konanie v súhrne trvalo viac ako šesť rokov, čo je neprimerané.

11. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) so súhlasom účastníkov konania upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskom okresného súdu a krajského súdu, ako aj s obsahom dotknutých súdnych spisov, ktorý si zadovážil, dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

12. Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie, či postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu vo veci sťažovateľa došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 90/2010).

14. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019).

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

16. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmetné konanie z hľadiska toho, čo je v hre (náhrada škody spôsobená orgánmi verejnej moci), by malo byť riešené podľa možnosti v primeranej dobe. Na druhej strane pripúšťa možnosť istej skutkovej zložitosti v druhovo obdobných veciach, avšak konštatuje, že skutková zložitost' v napadnutom konaní nebola ani tvrdená, ani preukázaná. Okresný súd síce vo veci samej rozhodol rozsudkom v primeranej dobe, ale jeho následný postup v dovolacom konaní a rovnako aj po vrátení veci už nemožno považovať za primeraný.

17. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu súdneho spisu okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu, konštatuje, že sťažovateľ nijako neprispel k doterajšej dĺžke napadnutého konania. Naopak, sťažovateľ viacerými podaniami urgoval okresný súd, aby určil termín pojednávania, resp. postúpil spis najvyššiemu súdu na účel rozhodnutia o dovolaní.

18. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup okresného súdu a krajského súdu v napadnutom konaní.

III.1. K postupu okresného súdu v napadnutom konaní

19. Ako už bolo uvedené, predmetom rozhodovania o tejto sťažnosti a skúmania je aj postup okresného súdu, ktorý je zhmotnený v bode (pozri bod 7 odôvodnenia tohto nálezu), a ako už bolo naznačené, nemožno ho v súhrne považovať za primeraný. Príprava samotného dovolacieho konania trvala okresnému súdu približne rok, čo vzhľadom na vykonané úkony (vyrubenie súdneho poplatku a po zaplatení poplatku jeho následne vrátenie, pozn.) nemožno považovať za efektívny postup. Rovnako z prezentovaného prehľadu relevantných úkonov súdu a strán konania po vrátení veci dovolacím súdom vyplýva, že okresný súd nariadil prvé pojednávanie po vrátení veci po vyše 10 mesiacoch, pričom mu nebránila žiadna prekážka v jeho postupe. V súhrne možno konštatovať, že celková doba napadnutého konania, za ktoré nesie zodpovednosť okresný súd, v súhrne predstavuje viac ako štyri roky, čo vzhľadom na celkovú dĺžku konania (necelých 10 rokov) a štádium, v akom sa napadnuté konanie, nachádza (nie je rozhodnuté o časti žaloby), nie je možné akceptovať ako postup v súlade s označenými právami sťažovateľa.

20. Vychádzajúc z uvedených zistení, celkovej dĺžky napadnutého konania, zo zisteného nesústredeného a neefektívneho postupu okresného súdu v napadnutom konaní a štádia, v akom sa vec nachádza, ústavný súd vyslovil porušenie označených práv sťažovateľa postupom okresného súdu v napadnutom konaní (bod 1 výroku nálezu).

21. S účinnosťou od 1. júna 2023 vstupujú do platnosti viaceré zmeny v organizácii všeobecných súdov, ich príslušnosti a obvodov (tzv. nová súdna mapa). Podľa § 18n ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov prechádza od 1. júna 2023 výkon súdnictva v ostatných veciach (teda v iných ako trestnoprávných, rodinnoprávných a obchodnoprávných veciach) z Okresného súdu Bratislava I na Mestský súd Bratislava IV.

22. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal Mestskému súdu Bratislava IV, na ktorý prešiel výkon súdnictva vo veci sťažovateľa, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prieťahov, pretože označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľa vo vzťahu k časti predmetu konania právoplatne skončená.

III.2. K postupu krajského súdu v napadnutom konaní

23. Na základe obsahu predloženého zberného spisu krajského súdu vo veci sťažovateľa je potrebné konštatovať, že krajský súd o podaných odvolaniach rozhodoval necelé tri roky (počítané od predloženia spisu po jeho vrátenie, pozn.). Podľa názoru ústavného súdu nie je možné akceptovať takúto dĺžku odvolacieho konania, keďže odvolací súd nenariadil v predmetnej veci pojednávanie na účel dokazovania a o odvolaní nakoniec rozhodoval *ex catedra*.

24. Čo sa týka obrany krajského súdu (spočívajúcej v prerozdelení vecí, zaťažnosti senátu, pozn.), treba uviesť, že systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (II. ÚS 481/2017). Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin prietáhov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k ministrom spravodlivosti. Rovnako účelom ústavnej sťažnosti nie je dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter.

25. Ústavný súd, vychádzajúc z uvedeného, tak dospel k záveru, že v okolnostiach posudzovanej veci vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania (2013), ako aj predmet napadnutého konania (pozri bod 2 odôvodnenia tohto nálezu), zohľadňujúc skutočnosť, že vec sťažovateľa v čase rozhodovania o tejto sťažnosti v časti ešte nebola ani len rozhodnutá, boli postupom krajského súdu v napadnutom konaní porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

III.3. K postupu najvyššieho súdu v napadnutom konaní

26. K obdobnému záveru o porušení práv postupom najvyššieho súdu v dovolacom konaní vo veci sťažovateľa dospel ústavný súd vzhľadom na tie isté relevantné skutočnosti ako pri posúdení postupu krajského súdu a skutočnosť, že dovolací súd o dovolaní rozhodoval približne tridsať mesiacov, čo je v okolnostiach veci neprimerane veľa.

27. Ústavný súd tak konštatuje, že aj postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie

28. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Z § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

29. Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume po 4 500 eur od okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu z dôvodov uvedených v ústavnej sťažnosti, poukazujúc na jeho pretrvávajúcu právnu neistotu a neprimeranú dĺžku súdneho konania na každej inštancii.

30. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, III. ÚS 10/02, I. ÚS 257/08). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

31. Berúc do úvahy charakter predmetu konania, obdobie právnej neistoty sťažovateľa a všetky okolnosti daného prípadu, majúc na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pociťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, ústavný súd považoval priznanie sumy 1 500 eur od Mestského súdu Bratislava IV, krajského súdu a najvyššieho súdu za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3, 4 a 5 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

32. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

33. Ústavný súd priznal právnemu zástupcovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom podľa § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov pozostávajúce z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby. Za dva úkony uskutočnené v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) patrí odmena v sume dvakrát po 208,67 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 12,52 eur. Za úkon vyjadrenie k stanovisku okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu doručené 9. júna 2023 ústavný súd odmenu nepriznal, keďže neobsahovalo žiadne nové skutočnosti ani argumentáciu, ktorá by ústavnému súde nebola známa z obsahu predložených spisov a samotnej sťažnosti.

34. Ústavný súd tak priznal náhradu trov konania v sume 442,38 eur, ktorú rovnomerne rozdelil medzi okresný súd, krajský súd a najvyšší súd (bod 6 až 8 výroku nálezu).

35. Priznanú náhradu trov konania sú dotknuté súdy povinné zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

36. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu